

Motion till riksdagen 2005/06:U255

av **Gunilla Carlsson i Tyresö (m) m.fl.**

Ostasien – med fokus på Indien och Kina

Motionen delad mellan flera utskott

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	1
Förslag till riksdagsbeslut	2
Inledning	4
Säkerheten i Ostasien kan få globala effekter	5
Konflikten mellan Indien och Pakistan	5
Kinas aggressiva diplomatiska utspel.....	5
Hotet om spridning av kärnvapen i regionen.....	6
Behovet av energiresurser som en säkerhetspolitisk faktor.....	7
Demokrati och de mänskliga rättigheterna ger ökad säkerhet.....	7
Bristen på demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna i Kina.....	8
Indiens väg mot en mer säker rättsstat	9
En fri handel och samarbete ger ökat samförstånd och säkerhet	10
Ett uthålligt energianvändande främjar miljön	11

Fel! Okänt namn på

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU och FN fortsatt bör uppmuntra den politiska dialogen mellan Indien och Pakistan och understryka vikten av att parterna efterlever ingångna överenskommelser.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att konflikten i Kashmir måste lösas med fredliga medel.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU:s uppförandekod kring vapenexport bör skärpas.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige och EU måste påtala och fördöma de allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna som pågår i Kina.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att relationerna mellan Kina och Taiwan måste hanteras på fredlig väg och varje hot om användning av militärt våld avvisas.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det internationella samfundet bör verka för att Nordkorea skall upphöra med sitt kärnvapenprogram.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om fortsatta sexpartssamtal för att åtagandet om en koreansk halvö som är fri från kärnvapen skall uppnås.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att den internationella terrorismen utgör ett växande hot även i Asien som måste hanteras genom förbättrat internationellt underrättelse-samarbete.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU ytterligare bör utveckla den strategiska dialogen med USA vad gäller Asien.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en utökad dialog mellan EU, USA och Japan om den regionala stabiliteten i Ostasien.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör verka för att EU skall fördjupa sitt strategiska partnerskap med Indien och Kina med fokus på energifrågorna.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör upprätthålla kontakten med Kina och söka samarbete och partnerskap i olika frågor och på det sättet verka för en demokratisk utveckling i Kina.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om de förstärkta förbindelserna mellan Kina och Ryssland.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige och EU bör verka för att dödsstraffet i Kina avskaffas.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om det oacceptabla i Kinas ”ettbarnspolitik”.

Fel! Okänt namn på

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige och EU i sina relationer med Indien bör påtala vikten av att respektera minoriteters rättigheter, att inte diskriminera på grund av kast och att respektera religionsfrihet.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige och EU bör verka för att dödsstraffet i Indien avskaffas.
18. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ökad respekt för rättigheter på miljöområdet bidrar till långsiktig ekonomisk utveckling och socialt välstånd.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige och EU bör uppmuntra Indien att spela en mer framskjuten roll för att främja en demokratisk utveckling i andra delar av Asien.
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en fri handel och tydligare konkurrensregler på handelsområdet.
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i EU bör verka för stärkta ekonomiska och politiska förbindelser med länderna i Asien.
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige i EU bör verka för ett förstärkt bilateralt samarbete mellan EU och Indien respektive EU och Kina som i större utsträckning fokuserar på tekniska hinder för handel och anpassningen till WTO:s bestämmelser.¹
23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU och Indien har beslutat att ingå ett avtal som underlättar och vidareutvecklar den bilaterala handeln och investeringarna.
24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige tillsammans med övriga EU-länder och inom FN skall driva på det globala och regionala miljöarbetet och efterlevnaden av internationella miljökonventioner.
25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att EU kan bli en starkare aktör i fortsatta förhandlingar om globala miljöproblem med länder som Indien, Kina och USA genom ökad samordning mellan EU:s medlemsländer.
26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige och EU bör verka för att det skall nås gemensamma överenskommelser med Kina respektive Indien på energiområdet för att främja ett långsiktigt och miljömässigt uthålligt användande.
27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Sverige bör vara pådrivande i EU för ett djupare samarbete i miljöfrågor när det gäller energi, vetenskap och teknik med länder som Indien och Japan.

¹ Yrkande 22 hänvisat till NU.

Fel! Okänt namn på

Inledning

Globaliseringen, eller det växande ömsesidiga beroendet mellan länder världen över genom handel av varor och tjänster, gränsöverskridande investeringar och finansiella flöden (IMF-definition), är ingen ny företeelse. Den har pågått under lång tid och gett upphov till snabba förändringar med stora krav på anpassning av människor och verksamheter. Dagens förändringar kan inte minst ses i Indiens och Kinas växande roll som globala aktörer på det ekonomiska området och ambitioner regionalt på det säkerhetspolitiska området.

Asien framstår som alltmer dynamiskt med ökade tillväxtmöjligheter, en förbättrad levnadsstandard och stärkt köpkraft. Länder som Indien och Kina är i dag EU:s och USA:s viktigaste handelspartner. Möjligheterna och potentialen för svenska och europeiska företag att handla, investera och växa i dessa två stora ekonomier är mycket goda. I korthet håller de ekonomiska maktförhållandena i världen på att förändras samtidigt som utvecklingen i stora och folkrika länder som Indien och Kina har medfört att trycket på världens naturresurser har ökat. I Sverige och hela Västeuropa upplever många att arbetstillfällena försvinner till dessa länder och att konkurrensen om industrietableringar ökar. Detta ställer nya krav och är en utmaning för våra ekonomier i väst. Utvecklingen behöver inte vara negativ, förutsatt att den produktivitet och kreativitet som växer och groor sig allt starkare i Indien och Kina tas till vara och utvecklas inom ramen för en demokratisk utveckling och med respekt för de mänskliga rättigheterna.

Samtidigt präglas denna del av världen av instabilitet i form av latent regionala konflikter såsom Kashmirkonflikten mellan Indien och Pakistan som båda innehar kärnvapen samt Kinas aggressiva diplomatiska utspel mot Taiwan och militära upprustning. Även relationerna mellan Japan och Kina har i ett historiskt perspektiv varit spända. Dessa verbala skärmytslingar kan, om de inte hanteras på rätt sätt, urarta i väpnad konflikt och få globala effekter.

Den kinesiska kommunistregimens försök att behålla diktaturen och enpartistaten i en hastigt växande marknadsekonomi kan i kombination med Kinas närmande till Ryssland negativt påverka den framtida säkerhetssituationen i Asien och övriga världen. Samtidigt kan konsekvenserna av en okontrollerad eller kaotisk liberalisering i Kina skapa risk för våld, instabilitet och ekonomisk recession. Utmaningen ligger alltså i att arbeta för en demokratisk utveckling i Kina samtidigt som stabilitet och ekonomisk utveckling fortsätter.

Hur väl Sverige och Europeiska unionen kommer att hantera dessa krav på omställning och samverkan i framtiden blir avgörande för vår ekonomiska och säkerhetsmässiga utveckling.

Säkerheten i Ostasien kan få globala effekter

I en mer globaliserad värld ökar behovet av samverkan och möjlighet att gemensamt fatta politiska beslut för att säkerställa en god utveckling, vare sig det gäller säkerhet och mänskliga rättigheter, handel, globala miljöproblem etc.

Konflikten mellan Indien och Pakistan

I över femtio år har Indien och Pakistan stridit om Kashmir. Konflikten är särskilt känslig eftersom båda länderna har egna kärnvapen. I slutet av 1980-talet tog konflikten en ny vändning då muslimsk gerilla gav sig in i kampen om Kashmirs framtid. Gerillan är inte någon enhetlig grupp. Alla är inte beväpnade och de har olika mål. Det de emellertid kan enas om är att Indiens inflytande i Kashmir skall upphöra. Däremot är de inte överens om huruvida Kashmir skall bli självständigt eller anslutas till det muslimska Pakistan. Enligt indiska beräkningar har mer än 40 000 människor dödats i Kashmir sedan slutet på 1980-talet. Enligt Pakistan handlar det om uppåt 100 000 människor som skall ha dödats.

Sedan 2003 råder vapenvila och försiktiga närmanden mellan Indien och Pakistan har väckt vissa förhoppningar om en positiv utveckling i Kashmir. Länderna för sedan 2004 diplomatiska fredssamtal för att driva på en annars utdragen konflikt. Båda parter har återupprättat busslinjer mellan länderna och gemensamma sportevenemang såsom de populära cricketmatcherna. Dessa initiativ är steg i rätt riktning, inte minst för de konfliktrötta befolkningarna i regionen. Den yngre generationen i bägge länderna har också mycket liten förståelse för konflikten.

EU och FN bör fortsatt uppmuntra Indiens och Pakistans diplomatiska samtal och understryka vikten av att parterna efterlever fattade överenskommelser, såsom fortsatt vapenvila, respekt för ömse luftrum, och snabbt hemvändande av civila som råkat hamna på fel sida av gränsen. Kommunikationerna mellan länderna kan förhoppningsvis återupprättas inom en snar framtid. Konflikten i Kashmir måste lösas med fredliga medel. Därigenom kan även hotet om spridning av kärnvapen minska.

Kinas aggressiva diplomatiska utspel

Det förekommer allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna i Kina. EU:s medlemsländer kan genom att upprätthålla EU:s vapenembargo mot Kina ge en tydlig signal till landets regim om att man är bekymrad över MR-situationen i landet. Det ligger inte heller i Europas strategiska intresse att under nuvarande förhållanden häva vapenembargot mot Kina. Det finns i dag inga tillförlitliga instrument att förhindra att Kina sprider avancerad vapentechnologi till oansvariga regimer. Vidare har Kinas aggressiva diplomatiska utspel mot Taiwan, antagandet av en ny lag mot utträde, den s.k. antisecess-

Fel! Okänt namn på

ionslagen samt militär upprustning som främst riktar sig mot Taiwan förstärkt oron inom EU-kretsen, liksom i USA och Japan, över den regionala stabiliteten.

EU:s uppförandekod kring vapenexport bör skärpas, särskilt vad gäller kriterier kring mänskliga rättigheter, stabilitet och säkerhet i regionen samt nationell säkerhet för vänligt sinnade nationer och allierade. Uppförandekoden bör också bli juridiskt bindande. Ett eventuellt framtida hävande av vapenembargot mot Kina får inte leda till en kvantitativ och kvalitativ ökning av EU:s medlemsstaters vapenexport till Kina. Sverige och EU måste påtala och fördöma de allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna som pågår i Kina. Relationerna mellan Kina och Taiwan måste hanteras på fredlig väg och varje hot om användning av militärt våld avvisas.

Hotet om spridning av kärnvapen i regionen

Hotet i form av spridning av massförstörelsevapen har ökat på senare år med Nordkoreas och även Irans tydliga kärnvapenambitioner. Att på fredlig väg avvärja kärnvapenhotet från regimer som den extremt slutna kommunistdiktaturen i Nordkorea kommer att vara en av de viktigaste uppgifterna som det internationella samfundet står inför de kommande åren. Sverige bör i EU driva frågan att EU skall utarbeta en strategi för hur man inom ramen för FN skall agera när ett land som t.ex. Nordkorea bryter mot icke-spridningsavtalet. Under tiden bör det internationella samfundet verka för att Nordkorea till fullo efterlever det avtal som nåddes vid sexpartssamtalen i mitten av september 2005, i vilket Nordkorea har förbundit sig att upphöra med sitt kärnvapenprogram. Sexpartssamtalen som syftar till att sätta stopp för Nordkoreas kärnvapenprogram, och som hålls mellan USA, Ryssland, Japan, Kina samt Nord- och Sydkorea måste fortgå för att åtagandet om en koreansk halvö som är fri från kärnvapen skall uppnås.

Den internationella terrorismen utgör ett växande hot i såväl Asien som Europa och USA och måste hanteras genom förbättrat internationellt under rättelsesamarbete. Inom den närmaste tioårsperioden kan det största hotet komma i form av massförstörelsevapen i händerna på internationella terroristnätverk. Biologiska och kemiska vapen utgör här de främsta hoten. Hantering av massförstörelsevapen kräver stor kunskap och ekonomiska resurser, vilket begränsar deras tillgänglighet för en bredare krets. Hjälp från otillförlitliga stater såsom Nordkorea kan emellertid leda till att massförstörelsevapen kan komma i händerna på terroristnätverk. Konsekvenserna vore förödande.

Dagens gränsöverskridande hot hanteras bäst i samarbete med andra stater. EU bör därför tillsammans med USA ytterligare utveckla den strategiska dialogen vad gäller Asien, inklusive Kina och Nordkorea. Dialogen med USA och Japan om den regionala stabiliteten i Ostasien behöver utökas. De problemfyllda relationer vi ser i Asien i dag kan, om de inte hanteras på rätt sätt, urarta i konflikter och i värsta fall i väpnade angrepp eller att kärnvapentechnik hamnar i händerna på terrorister, vilket därmed skulle få globala effekter.

Behovet av energiresurser som en säkerhetspolitisk faktor

Såväl Indien som Kina köper i stor utsträckning in sig i energi och råvarutillgångar runtom i världen för att tillgodose sina egna behov. Priset på energi och råvaror ökar, vilket påverkar världshandeln och även kan påverka säkerheten i världen.

Sökandet efter olja och gas för att tillgodose Indiens och Kinas egna och andra länders behov kan förvandla Syd- och Ostasien till ett område som skulle kunna bli skådeplats för antingen konfrontation eller samarbete, beroende på utvecklingen. Exempelvis befinner sig länder såsom Kina och Vietnam, Östtimor och Australien samt Thailand och Kambodja i gränstvister med varandra orsakade av denna fråga. Indien är förvisso inte direkt inblandat i någon av dessa tvister men har som tongivande aktör i de internationella förbindelserna i regionen uttryckt sin oro.

Förbindelserna mellan Bangladesh och Indien är spända med återkommande räder från islamistiska extremister i nordöstra Indien. Bangladesh vägrar också att sälja gas till Indien och förhindrar passagen till denna indiska region genom sitt territorium.

Historiskt sett har förbindelserna mellan Indien, Pakistan och Kina varit komplicerade. Förbindelserna mellan Indien och Kina ser dock ut att förbättras. De ömsesidiga investeringarna har exempelvis ökat avsevärt under senare år och oron för energiförsörjningen på båda sidor har fått dessa två viktiga grannar att inleda ett gemensamt inköps- och investeringsprogram på detta område. Kina och Pakistan har å andra sidan starka relationer, inte minst i skapandet av handelskorridorer i Asien. Sverige bör tillsammans med andra EU-länder uppmuntra denna utveckling och samtidigt fördjupa EU:s strategiska partnerskap, särskilt med hänsyn till energifrågorna.

Demokrati och de mänskliga rättigheterna ger ökad säkerhet

Frågan om demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna har en viktig säkerhetsskapande dimension då demokratier inte för krig med varandra utan kommer överens på fredlig väg. Demokratier grundar sig även på respekt för den enskildes rättigheter och skyldigheter, vilket leder till minskade spänningar mellan olika grupper inom ett land. Att fler länder i världen utvecklas demokratiskt, respekterar de mänskliga fri- och rättigheterna och utvecklar rättsstat och marknadsekonomi är även bra för oss i Sverige, då det bidrar till ökad säkerhet här.

Fel! Okänt namn på

Bristen på demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna i Kina

Kina är förutom världens folkrikaste land också jordens största kommunistdiktatur. Den ekonomiska liberaliseringen har tyvärr inte åtföljts av politisk demokratisering. Små förändringar görs för att blidka omvärlden men det fria ordet är fortfarande starkt beskuret och förtryckt. Staten kontrollerar Internet, tidningar och andra medier. Den som protesterar eller är oliktankande utsätter sig för stora risker. Den slutna diktaturen i Kina försvårar det nödvändiga internationella samarbetet som krävs i många gemensamma viktiga frågor. Som exempel kan nämnas bekämpningen av hiv/aids och andra världsomfattande sjukdomar som t.ex. fågelinfluensan. I planeringen av världens energiresurser bör även världens folkrikaste land delta mer aktivt.

En demokratisk utveckling i Kina skulle medföra ökad stabilitet i regionen och att relationen mellan Kina och Taiwan löses på fredlig väg. Utvecklingen i Kina är en av de viktigaste strategiska parametrarna i internationell politik. Sverige och EU måste tillsammans med USA vara pådrivande i denna process. Vi bör upprätthålla kontakten med Kina och söka samarbete och partnerskap i olika frågor och på det sättet verka för att Kina demokratiseras. Det är en oroande utveckling att Kina och Ryssland förstärker sina förbindelser sinsemellan, inte minst i och med Rysslands ökande centralstyrning, inskränkningar på medie- och MR-området samt ökande försvarssatsningar.

Kinas ledning visar på allvarliga brister i respekten för de mänskliga fri- och rättigheterna. Kina har t.ex. dödsstraff för mer än 60 stycken olika brott. Enligt Amnesty har landet dödsstraff för våldsbrott, men även för mutbrott och skattefusk. Dessutom är offentliga massavrättningar förekommande. Dödsstraffen utmäts efter rättegångar som med varje mått mätt måste anses som summariska, politiserade och orättvisa. Möjligheterna att överklaga är starkt begränsade, eller icke existerande. Det förekommer politiskt styrda skenrättegångar. Att polisen använder tortyr och misshandel är vanligt. Rättsapparaten används också för politisk förföljelse. Oliktankande och religiösa människor förtrycks och fängslas. Oppositionella förtrycks, förföljs och interneras. Religiösa grupper förföljs och betraktas som politiska hot. Sverige bör verka för att dödsstraffet i Kina avskaffas.

Eftersom män anses vara viktigare än kvinnor i Kina, har regimens "ettbarnspolitik" lett till att många blivande föräldrar aborterat flickfoster för att de skall få en pojke som enda barn. Detta har också lett till tvångsaborter, barnamord och att föräldrarna överger sina flickebarn.

Kina offentliggjorde för något år sedan en vitbok om sin befolkningspolitik. Fortfarande gäller ettbarnsnormen, men tvånget skall enligt regimen tonas ned och belöningarna framhållas. Respekten för "ettbarnspolitiken" skall höjas genom förbättrad ekonomisk trygghet i form av pensionsfonder och andra former av bidrag. Det är naturligtvis bra att Kina tonar ned tvånget, men i grunden handlar frågan om att respekt för människors lika värde måste upprättas. Att hundratusentals, kanske miljoner flickor "försvinner" i Kina är en oacceptabel konsekvens av "ettbarnspolitiken" och synen på mäns och kvinnors olika värde.

De mänskliga rättigheterna är universella och måste respekteras universellt. Att framhäva detta skall vara en hörnsten i svensk utrikespolitik. Sverige och EU skall i sina förbindelser med andra länder och i FN i större utsträckning värna och framhäva demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna som grund för samhällelig utveckling. Det gäller inte minst i Sveriges och EU:s relationer till Kina med landets allvarliga brister i respekt för de mänskliga rättigheterna. Sverige måste fortlöpande verka för att EU skall påtala och fördöma de allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna som pågår i Kina.

Indiens väg mot en mer säker rättsstat

Till skillnad från Kina är Indien en demokrati med ett självständigt domstolsväsende och med ett rättssystem baserat på en skriven grundlag. Landet har också en omfattande lagstiftning till skydd för de mänskliga rättigheterna, men har fortfarande en bit kvar på MR-området.

Det förekommer t.ex. fortfarande kränkningar av de mänskliga rättigheterna från polisens och militärens sida och inom fängelsevården gentemot framför allt olika utsatta grupper, såsom kvinnor, barn, lågkastiga, muslimer, handikappade och homosexuella. Korruptionen är utbredd och på grund av fattigdom och dålig utbildning har många svårt att hävda sina rättigheter. En allvarlig brist i rättssäkerheten är att domstolarna är extremt överbelastade, vilket innebär att många väntar, ibland i åratal, i häkten på att få sin sak prövad i rättegång. I vissa områden är den hinduiska fundamentalismen inflytelserik och systematisk förföljelse av muslimer förekommer. Därför behöver icke-hinduers rättssäkerhet stärkas.

I vissa fall är dessa allvarliga förhållanden djupt rotade i den sociala och ekonomiska och t.o.m. politiska samhällsstrukturen. Kastsystemet är än i dag djupt rotat i det indiska samhället. Sverige och EU bör i sina relationer med Indien påtala att full respekt för de mänskliga rättigheterna, såsom minoriteters rättigheter, att inte diskriminera på grund av kast, att respektera religionsfrihet och att avskaffa dödsstraffet samt rättigheter på miljöområdet utgör goda garantier för långsiktig ekonomisk utveckling och socialt välstånd.

I egenskap av att vara en demokrati och en regionalt viktig aktör, kan Indien spela en mer framskjuten roll för att främja en demokratisk utveckling i andra delar av Asien. Sverige och EU bör inom ramen för EU:s och Indiens strategiska partnerskap uppmuntra och ge sitt politiska stöd för det. Indien har även ökande säkerhetspolitiska ambitioner regionalt och globalt. Det ger sig bl.a. uttryck i Indiens målmedvetna arbete för att få en plats i FN:s säkerhetsråd, ökade försvarssatsningar i kombination med en stark ekonomi samt fördjupade strategiska partnerskap med länder som Australien, USA, Sydkorea och Japan.

Sverige har goda förutsättningar att hitta samarbete i olika former med Indien. Vi har inte ett förflutet som kolonialmakt och våra demokratiska grundvärderingar är gemensamma. Svenska företag har haft stora framgångar. Som exempel kan nämnas stora industriprojekt, tillverkning av konsumtionsartiklar och samverkan inom det allra senaste inom IT-teknologin. Indiens billiga

Fel! Okänt namn på

arbetskraftskostnader i kombination med högt teknologiskt kunnande gör landet till en intressant samarbetspartner för många svenska företag. Med samarbete på det ekonomiska planet växer förståelsen länderna inbördes och möjligheterna att påverka ökar.

En fri handel och samarbete ger ökat samförstånd och säkerhet

Omfattningen av och förändringstakten i globaliseringsprocessen har de senaste åren ökat. Enligt Sveriges riksbank har världshandeln under de tjugo senaste åren ökat dubbelt så snabbt som BNP-tillväxten, direktinvesteringarna har ökat tre gånger så mycket och både valuta- och aktiehandeln ungefär tio gånger snabbare än BNP-tillväxten. Det finns flera förklaringar till detta, bl.a. avregleringen av de finansiella marknaderna under 1980-talet. En annan bidragande orsak är att Kina och Indien i växande utsträckning deltar i den globala ekonomin. De är båda medlemmar i WTO.

Kina är i dag världens fjärde största handelsnation, och dess andel av världshandeln har sedan början av 1990-talet ökat från 1,5 till nästan 5%. Samtidigt har den kinesiska privata konsumtionen ökat från några procent av den amerikanska till att motsvara mer än en tiondel.

Globaliseringen medför att Kina är på väg att resa sig ur fattigdom, vilket inte bara illustreras i en ökad privat konsumtion, utan även i ett sjunkande antal invånare som lever i extrem fattigdom. 1990 var det ungefär 375 miljoner invånare som levde i extrem fattigdom i Kina. 2001 hade denna siffra sjunkit till 212 miljoner invånare. Håller denna trend i sig till 2015 kommer siffran att ha fallit till 16 miljoner. Kina har nu ett ansvar för att inom landet se till att tillväxten kommer hela befolkningen till del och att fattigdomsbekämpningen inte bara är ett globalt ansvar.

I ett bredare perspektiv innebär den ökade handeln ett ökat samarbete och ett större utrymme för samförstånd, ökad säkerhet och ett högre eget välbefinnande. Konkret har denna utveckling inneburit att Indien och Kina i dag är beroende av västerländsk teknologi, internationellt kapital och globala marknader på ett helt annat sätt än tidigare. Exempelvis är EU Indiens största handelspartner och den största källan till utländska direktinvesteringar i landet. Samtidigt är Sverige, Europa och andra länder i världen alltmer beroende av Indiens och Kinas produkter, av ländernas marknader och av samarbete med indiska och kinesiska partner. Kina är t.ex. EU:s näst största handelspartner. Även kapitalvaror från Kina finns nu på den europeiska marknaden. Man kan t.ex. köpa en familjebil från Kina för under 50 000 kr.

Trots handelstvister såsom den om den kinesiska textilimporten till EU, som tillfälligt är försvarande för förbindelserna mellan de två handelsblocken, utvecklas samarbetet hela tiden. I detta sammanhang skulle en fri handel och förtydligande konkurrensregler rörande t.ex. räntefria lån i statliga banker, exportsubventioner och dolda stöd såsom gratis elektricitet kunna minska riskerna för framtida handelstvister.

Sverige bör i EU verka för stärkta ekonomiska och politiska förbindelser med länderna i Asien. Avseende EU:s bilaterala relationer med Indien och Kina bör Sverige i EU verka för ett förstärkt bilateralt samarbete som i större utsträckning fokuserar på tekniska hinder för handel och anpassningen till WTO:s bestämmelser. EU:s partnerskap med Kina bör utvecklas genom att man fördjupar dialogen inom alla områden, såväl ekonomiska som politiska frågor. Det skall innebära att de allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna som pågår i Kina skall påtalas och fördömas. Det är positivt att EU och Indien förra året beslutade att ingå ett avtal som underlättar och vidareutvecklar den bilaterala handeln och investeringarna. På dessa sätt ges goda förutsättningar för ökat samarbete och ökat eget välstånd. Ökad handel och företagsetableringar innebär också att företag kan bryta mark vad gäller synen på demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och på det sättet påverka den demokratiska utvecklingen i landet.

Ett uthålligt energianvändande främjar miljön

Den starka och snabba ekonomiska tillväxten i stora och folkrika länder som Indien och Kina har medfört en förbättrad levnadsstandard och stärkt köpkraft för befolkningen i dessa länder. Det har gynnat Sverige och andra exportinriktade länder som har kunnat ta del av en omfattande marknad utanför den europeiska. Utvecklingen är i sig mycket positiv, samtidigt som det har medfört att trycket på världens naturresurser har ökat.

Kina är t.ex. det land som släpper ut mest ozonnedbrytande ämnen i atmosfären. Detsamma gäller försurande svaveloxider. Medvetenheten bland Kinas ledare om landets globala påverkan på miljön ser emellertid ut att ha ökat. Den stora satsningen på kärnkraft i Kina, och även Indien, har t.ex. en miljöpolitisk dimension och kan bidra till att minska ländernas ozonnedbrytande utsläpp. Den gamla kommunistiska doktrinen, att bara kapitalistiska samhällen orsakar miljöförstörrelse, har övergivits. Utvecklingen kan till stor del tillskrivas Kinas medlemskap i WTO. Olika tongivande FN-konferenser om miljön verkar även ha börjat ge effekt. Denna utveckling förtjänar det internationella samfundets uppmuntran. Samtidigt är det viktigt att Sverige tillsammans med övriga EU-länder och inom FN driver på det globala och regionala miljöarbetet och efterlevnaden av internationella miljökonventioner. Genom ökad samordning kan EU bli en starkare aktör i fortsatta förhandlingar om globala miljöproblem med länder som Indien, Kina och USA.

Tillsammans svarar Indien och Kina för 37 % av världens befolkning enligt FN:s World Population Prospects 2004. Med ländernas stora och växande befolkningsmängd och höga ekonomiska tillväxttakt är Indien, i likhet med Kina, högt energiberoende och merparten av den energi som förbrukas kommer från utlandet. Sannolikt kommer även Indiens och Kinas behov att säkerställa energiresurser såsom olja och gas, utanför det egna territoriet, att öka i framtiden. Den stora utmaning som ligger framför oss är att en ökad energieffektivitet skall ske på så sätt att utsläpp av föroreningar eller växthusgaser skall minska från dagens nivå. Sverige och EU bör verka för att det skall nås

Fel! Okänt namn på

gemensamma överenskommelser med Kina respektive med Indien på energiområdet för att främja ett långsiktigt och miljömässigt uthålligt användande. Sverige bör även vara pådrivande i EU för ett djupare samarbete i miljöfrågor när det gäller energi, vetenskap och teknik med länder som Indien och Japan.

Stockholm den 3 oktober 2005

Gunilla Carlsson i Tyresö (m)

Göran Lindblad (m)

Björn Hamilton (m)

Rolf Gunnarsson (m)

Göran Lennmarker (m)

Ewa Björling (m)

Karin Enström (m)

Henrik S Järrel (m)